

36. møde.

Torsdag den 2. december kl. 20.

Formanden:

Den på dagsordenen opførte sag kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Første behandling af forslag til lov om stop for pris-, husleje- og indkomststigninger.
(Lovforslag nr. 144. Fremsat 2/12 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Formanden:

Taletiden er for ordførerne 15 minutter i første omgang, 8 minutter i anden omgang. For andre talere er den 10 minutter i første omgang og 5 minutter i anden omgang.

Kjeld Olesen (S):

Jeg tror, mange i sidste uge gjorde sig alvorlige tanker om vort folkestyres fremtid. Forhandlingerne dengang blev ført, mens en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse var ved at lamme store dele af samfundet. Hvor det var lykkedes os igennem det meste af 1976 at holde inflationen i ave, var der udsigter til, at en ny bølge ville skylle frem og nedbryde den økonomiske stabilitet, som jo er forudsætningen for, at vi kan leve op til målsætningen i augustforliget.

Det var under dramatiske omstændigheder, at parterne sagde farvel til hinanden sidste fredag. Var dette et eklatant udtryk for folketingets afmagt på et tidspunkt, hvor der mest af alt var brug for handlekraft? Mon ikke de fleste havde ventet, at statsministeren den dag ville udskrive valg? Jeg vil gætte på, at det må have været en yderst fristende tanke at frigøre sig for ansvarets åg. Men statsministeren valgte altså ikke den lette løsning, for ved det afsluttende møde mellem de fem partier havde der

vist sig den lille åbning, der ganske simpelt måtte prøves. Ikke mange af os var optimistiske, og stadig lå valgfaren og truede.

Hvorfor fik vi så ikke valget? Ja, som ordfører for socialdemokratiet ville det måske være nærliggende for mig at sige, at det skyldes regeringens og mit partis ihærdige forsøg på at få skabt et resultat. Men det ville være en ufuldkommen historieskrivning. Da det kneb mest, var der hos alle fem partier ansvarfølelse og mod til at viske tavlen ren og sætte tilstrækkelig vilje bag et nyt forsøg.

Det forslag, der blev resultatet, er usædvanligt, men det er også en usædvanlig alvorlig situation, vi står i. Jeg vil næsten tro, at det er første gang, man har et forslag med titlen: forslag til lov om stop for pris-, husleje- og indkomststigninger.

Hvis det blandt lønmodtagerne skal lykkes at skabe den nødvendige forståelse for dette skridt, så må der være konsekvens i prisstoppet. Det er der. Det ses af den klare sætning, som indleder forslaget, hvor der står: »Ved erhvervsmæssigt salg her i landet af varer må der ikke tages højere priser end de den 1. december 1976 lovligt gældende.« Det samme princip gælder for transport og tjenesteydelser, det gælder de offentlige takster, og det gælder honorarer.

Det vil sige, at staten f. eks. ikke må hæve DSB-taksterne, ligesom den planlagte rænergi-afgift ikke vil træde i kraft før den 1. marts. Det betyder ligeledes, at kommunerne ikke i perioden må hæve deres takster på f. eks. renovation. Men først og fremmest ligger virkningen i, at varepriserne låses fast pr. 1. december. Overtrædes dette, har man gjort sig skyldig i en strafbar handling.

I modsætning til tidligere avancelove kan erhvervslivet ikke indkalkulere en lang række forskellige omkostningsstigninger. Den eneste undtagelse er råvarer og hjælpesoffer.

For lønmodtagerne vil det også spille en stor rolle, at der i forslaget indgår et huslejestop, vel at mærke et effektivt huslejestop. Vi ved, at der inden for de almenyttige boliger vil opstå nogle særlige problemer i forbindelse med afviklingen af rentesikringsordningen og også i forbindelse med afviklingen af de særlige driftslån til nyere større lejligheder. Forligspartierne er blevet enige om også at ordne dette problem, således at lejerne ikke i den kommende tid kommer til at mærke denne forhøjelse, som jo ellers ville have ramt hårdt.